

Lentevogels in Gent

Onze vaste rubriek van dwaalgasten, straffe broedvogels, rare data, merkwaardige waarnemingen,... breidt steeds uit. We hebben zelfs geen plaats meer voor *beflijsters*, *noordse gele kwikstaarten*, *paapjes*, *tapuiten*,....

Waarnemingen van die soorten vind je natuurlijk wel op de website en in Gallinago. Hieronder volgt een overzicht van de crème de la crème van het Gentse vogelvoorjaar.

GEERT SPANOGHE

Watervogels

Op 14 maart zat een koppeltje *geoorde fuut* op Sidmar te Sint-Kruis-Winkel. Een viertal broedkoppels hield toch nog stand op enkele zeer kleine plasjes te Doornzele! Eëndags-waarnemingen werden nog op een handvol andere plaatsen in het Gentse verricht.

De laatste *roerdomp* voor dit jaar werd op 2 maart gezien aan de Pereboomsgatkreek te Moerbeke. Op 16 april zaten 's avonds twee *purperreigers* in het riet aan de diezelfde Pereboomsgatkreek en op 22 april pleisterde er één op de terreinen van Sidmar te Sint-Kruis-Winkel. De enige waarnemingen van pleisterende *kleine zilvreigers* noteerden we in de Bourgoyen op 22 april en in de Hoge Laken op 12 mei. Op 2 mei trokken er twee over de Putten te Melsen. Een eerstezomer *kwak* werd op 6 mei gezien in de Bourgoyen, een adult op 19 mei op het Damvalleimeer te Destelbergen. Op de nacht van 28 mei vloog er 's nachts één roepend over de Putten te Melsen. Een mannetje *woudaap* zong op 30 mei langs de Grote Geul te Assenede

– een broedgeval in aantocht? Boven de werf van de Kluizendokken vloegen op 23 maart zeven *lepelaars* rond, meteen de enige waarneming voor dit voorjaar!

De eerste van een hele reeks *ooievaars* vloog op 8 maart laag over de kijkhut in de Bourgoyen. Een paar dagen later, op 11 maart, trok er één over de E 40 te Sint-Denijs-Westrem. Niet minder dan acht ooievaars vertrokken op de avond van 13 maart uit de meersen te Ooidonk en werden later, in de avondschemering al, nog overtrekkend gezien in de Bourgoyen! Een onversaagde ooievaar koos blijkbaar als slaapplek het dak van een fabriek nabij het station van Wetteren, en werd daar door een vogelkijker wakker gemaakt 's morgens op 16 maart. Op 28 maart vloog er één over de Gentbrugse Meersen, op 1 april nog eens twee over de Bourgoyen. Twee waarnemingen dan op 4 april, een pleisterend exemplaar te Vinderhoutte en een overvliegend te Zwijnaarde. Half april weer één over Mariakerke (17 april) en over de Putten te Melsen

(22 april). Tot slot van deze lange reeks ooievaarwaarnemingen, de maand mei: één over de Putten te Melsen op 1 mei, één over Deurle op 2 mei, en de voorlopig laatste over Ledeberg op 14 mei.

Vijf *kleine zwanen* kwamen op 9 maart bij de vijf *wilde zwanen* van de Kalkense Meersen zitten! Die bleven daar allemaal nog een goede week hangen.

Nergens werden tot dusver broedende *zomertalingen* vastgesteld! Hoewel op doortrek toch hier en daar hoopvolle aantallen werden vastgesteld: vier man en één wijfje in de Reymeren te Merelbeke op 11 maart én vier vogels in de Bourgoyen op 13 maart. Nog hoopvoller was de waarneming van een alarmerend mannetje op de gedempte Forelleputten te Zevergem op 11 mei.

Op 19 april werd nog een wijfje *toppereend* waargenomen te Heusden (Mellebrug) en op 11 mei weer op het Scheldemeer!

Woudaapje (linksboven - foto Geert Spanoghe), lepelaar (rechtsboven - foto Geert Spanoghe), geoorde fuut (linksonder - foto Martin Steenbrugge) en toppereend

Roofvogels

Een wijffe *grauwe kiekendief* vloog op 1 mei over Drongen (Droogveldweg).

De eerste *zwarte wouw* werd waargenomen vliegend over de Assels op 14 april. Op 17 april vloog er één langs de Schelde te Zevergem, op 20 april één over de Kalkense Meersen, op 24 april één over de Sint-Eloois-kreek te Wachtebeke en op 26 april nog één over de Bourgoyen. Een *rode wouw* dan weer trok op 22 april over de Kalkense Meersen, en op 26 mei nog één.

Drie waarnemingen ontvingen we van *visarend*: op 24 april één over het Leeuwenhof, op 11 mei één over de Bourgoyen en op 13 mei één over Belzele.

Merkwaardig laat was de overvliegende *ruigpootbuizerd* te Mariakerke op 25 april. De absolute topper onder de roofvogels echter was een *slangenarend* in het Puyenbroek te Wachtebeke op 31 mei. Deze vogel werd, ondanks intensief zoeken, maar door een handvol gelukkigen gezien.

De *slechtvalken* van Rodenhuize hadden vier jongen, die van Langerbrugge drie. En op de Sint-Baafskathedraal zag het er goed uit, tot er plots enkel een eerstezomer vogel zat. In mei werden toch nog regelmatig twee exemplaren gezien.

Rallen tot steltlopers

Aan de Brandegemsham te Merelbeke werd op 27 april een *porseleinhoen* waargenomen. Later die dag, in de avondschemering, zong er nog één op de aangrenzende Reymeren. Het eerste exemplaar dit jaar werd al op 6 april opgestoten in de Keuzemeersen.

Twee jonge *kraanvogels* kwamen op 28 april een slaapplek zoeken in de Kalkense Meersen.

Zilverplevieren werden gezien te Merelbeke aan de Reymeren op 25 april, in de Hoge Laken te Drongen op 8 mei en te Callemansputte op 31 mei.

Op 8 maart werden 273 *grutto's* geteld in de Bourgoyen, het doortrekmaximum voor dit jaar. Over de gehele trekperiode pleisteren er jaarlijks waarschijnlijk enkele duizenden in

het gebied. Het is daar tijdens goede trekdagen een spel van komen en gaan.

Een ander mooi doortrekaantal in de Bourgoyen, zij het van een ander gehalte, waren de negen *bonte strandlopers* op 21 maart. Buiten deze ene goede waarneming werden er zeer weinig gezien. Het rijtje *Temmincks strandlopers* dan: één in de Bourgoyen op 30 april, twee in de Hoge Laken op 8 mei, twee in de Assels op 12 mei, twee op Callemansputte te Zelzate op 16 mei, op 17 mei zelfs vijf op de suikerfabriek te Moerbeke, en tot slot drie exemplaren op 25 mei in de Bourgoyen. Op 8 mei pleisterde een *kanoetstrandloper* op Callemansputte te Zelzate, op 12 mei één op de suikerfabriek te Moerbeke en op 19 mei één te Doornzele. Een *drieteenstrandloper* dan weer was te zien in de Hoge Laken op 13 mei en op Doornzele op 15 mei.

De *steenloper* is een echte kustvogel, waarnemingen in het binnenland blijven iets bijzonders: op 8 mei een op Kluizen en twee in de Bourgoyen. De dag daarna, op 9 mei, was het

Hop (foto Geert Spanoghe)

Raaf

Gestreepte strandloper

steltloperoorlog op de Kluzendokken: de enige twee *krombekstrandlopers*, ook twee *kleine strandlopers*, *steenloper*, *bonte strandloper*, tien *bontbekplevieren*, maar vooral niet minder dan vier *gestreepte strandlopers*, all the way uit Amerika (of was het toch Siberië)! Vermelden we als laatste steltloperwaarneming nog de *kleine strandloper* op 19 mei op Callemansputte te Zelzate.

Een bizoetje was de albino *stormmeeuw* in de Bourgoyen op 21 maart. Toen zaten er ook vijf *zwartkopmeeuwen* en twee *Pontische meeuwen*. Op 15 mei vlogen twee roepende *reuzensterms* over de Bourgoyen!

Klein maar fijn en soms met mooie kleuren

Op 29 maart vloog er 's avonds een *velduil* rond in de Bourgoyen. Tot in mei vloog er dagelijks één rond in de Kalkense Meersen.

Een mooie waarneming was die van een *hop* op 30 maart in de Halewijnstraat te Drongen.

En op 17 mei was het weer van datum: de *bijeneters* waren terug in het Puyenbroek te Wachtebeke! En wel met negen exemplaren. In de voormiddag werden ze bovendien gezien boven Ronse!!

Op 3 maart kwamen nog 251 *waterpiepers* naar de slaappleats te Mallem, naast de Watersportbaan. Tot half april zag je hier en daar nog waterpiepers in de meersen rondlopen. Er was één waarneming van de zeldzame *roodkeelpieper*: op 29 april in de Bourgoyen. Op 2 mei pleisterde een duinpieper op de Texaco-vlakte

langs de Kennedylaan, op 8 mei één op de werf van de Kluzendokken. Op 17 maart zat een wijfje *baardmanneling* op de terreinen te Sidmar. Die dag werden ook op verschillende plaatsen *blauwborsten* waargenomen, de eerste deze lente.

Vanaf 19 april zong weer een *snor* aan de Rode Geul te Assenede, maar in mei werd deze vogel niet meer gehoord. De explosieve zang van de *Cetti's zanger* weerklonk op 20 april aan het Molenvaardeke te Doornzele. Vorig jaar kwam het hier tot een succesvol broedgeval. Op 8 mei werd er ook één gehoord langs de Rode Geul te Assenede.

Op 21 mei zong een *orpheusspotvogel* uit volle borst op de spoorwegberm in de Bourgoyen, de derde waarneming van deze soort in de Bourgoyen. Eénmaal ging het zelfs om een vermoedelijk broedgeval.

Een mannetje *buidelmees* werd op 7 april gezien in het moerasje te Mallem en op 10 april zat er ééntje in De Putten te Melsen én langs de Schelde te Wetteren.

De *bonte kraaien* van Scheldewindeke werden nog gezien tot 11 maart. Het ging hier deze winter inderdaad om twee exemplaren. Deze soort is in het Gentse, en zeker nog zuidelijker, extreem zeldzaam geworden als wintergast. Spectaculairder was de overvliegende *raaf* te Munte (Heilig Geestgoed) op 21 april. Twee dagen later, op 23 april vloog bovendien een raaf over Wetteren. Nog merkwaardiger was de melding, helaas onbevestigd, van twee *huiskraaien* in het Puyenbroek te Wachtebeke. Een nieuwe exoot op de Gentse lijst?

Begin maart zaten de twaalf *appelvinken* op de Blaarmeersen regelmatig uit volle borst te zingen. Een beetje oefenen vooraleer naar hun oostelijke broedgebieden te vertrekken? Op 12 maart werden aan het Kauwplein in centrum Gent vijf *grote barmiszen* geteld. Deze vogels kwamen daar enige tijd foerageren in een stadstuinje! Toch wel een merkwaardige plaats. Zowel te Zevegem als te Munte werden zangposten van *Euro-pese kanarie* genoteerd. Nog beter waren de zangposten van *geelgors* te Baaigemkouter te Munte en te Beervelde langs de E 17.

Fenologie in 2004

Hieronder vind je de aankomstdata van alle Gentse soorten die ver naar het zuiden trekken om te overwinteren. Vooral onder de vroege gasten (grutto, roodborsttapuit, zwartkop) zitten er wel eens tussen die durven overwinteren. Duidelijke winterwaarnemingen, bijvoorbeeld zwartkop op voederplaats tijdens vorst, werden daarom uitgesloten. Het lijkt ons leuk om deze tabel jaarlijks te herhalen. Zo krijgt u een goede kijk op wie je wanneer moet verwachten.

Volgende soorten konden gerust nog een week eerder waargenomen worden: zomertaling, huiszwaluw, regenwulp, zwarte wouw, sprinkhaanzanger, bosruiter, nachtegaal, braamsluiper, zwarte stern, spotvogel. De reden van de late waarneming? Gent is een kleine regio, met misschien vrij weinig waarnemers. Als je heel Vlaanderen zou bekijken zoals in het vogeltijdschrift Oriolus, zal bijna alles wel eens eerder gezien zijn. Dit geldt niet voor volgende soorten, die waren gewoonweg vroeg: fitis, rietzanger, gele kwikstaart, tuinfluiter (17 april is zéér vroeg). Soms kan een week slecht weer het verschil maken, voor andere soorten geldt ook dat ze hier niet veel voorkomen, wat de trefkans enorm verkleint (bv. snor, purperreiger, beflijster). Let ook op de soorten die hier pas in mei waargenomen werden. Dat is geen toeval, ze zijn gewoon erg laat! Soms komen die aan tegen eind april maar doorgaans toch pas in mei.

Braamsluiper

Grutto	12 februari	Gent Bourgoyen
Roodborsttapuit	15 februari	Gent Bourgoyen
Zwarte Roodstaart	2 maart	Gent Mercatordok
Ooievaar	8 maart	Gent Bourgoyen
Zomertaling	11 maart	Merelbeke Reymeren 5 ex.
Boerenzwaluw	14 maart	Zevergem Schelde
Kleine Plevier	15 maart	Merelbeke Reymeren
Blauwborst	17 maart	Sint-Kruis Winkel Sidmar
Oeverzwaluw	17 maart	Drongen Leeuwenhof
Fitis	29 maart	Gent Bourgoyen
Rietzanger	29 maart	Gent Bourgoyen
Gele kwikstaart	29 maart	Kalkense Meersen & Drongen Leeuwenhof
Zwartkop	30 maart	Gent Vinderhoutse Bossen
Groenpootruiter	3 april	Gent Bourgoyen 3 ex.
Huiszwaluw	4 april	Drongen Leeuwenhof
Beflijster	4 april	Drongen Leeuwenhof
Porseleinhoen	6 april	Drongen Keuzemeersen
Buidelmees	7 april	Gent Malem
Koekoek	8 april	Makkegem & Munte
Grasmus	10 april	Melsen De Putten
Gekraagde Roodstaart	10 april	Melsen De Putten
Regenwulp	10 april	Melsen De Putten 5 ex. naar N
Boomvalk	14 april	Sint-Martens-Latem (2 ex.) & Drongen Assels
Zwarte Wouw	14 april	Drongen Assels
Visdief	15 april	Destelbergen
Engelse Gele Kwikstaart	16 april	Doornzele & Gentbrugse Meersen
Paapje	16 april	Wachtebeke Sint-Elooiskreek
Purperreiger	16 april	Moerbeke Pereboomsgatkreek
Sprinkhaanzanger	16 april	Wachtebeke Sint-Elooiskreek
Tuinfluiter	17 april	Melsen De Putten
Bosruiter	18 april	Drongen Hoge Laken
Bonte Vliegenvanger	19 april	Gent
Snor	19 april	Assenede Rode Geul
Gierzwaluw	19 april	Gent Blaarmeersen 9 ex.
Nachtegaal	21 april	Melsen De Putten
Zomertortel	23 april	Kalkense Meersen
Kleine Karekiet	23 april	Gent Bourgoyen
Braamsluiper	25 april	Melsen De Putten
Zwarte Stern	29 april	Eke Tweelingsput
Noordse Gele Kwikstaart	29 april	Gent Bourgoyen & Gentbrugse Meersen
Wielewaal	30 april	Melsen De Putten
Temmincks Strandloper	30 april	Gent Bourgoyen
Bosrietzanger	2 mei	Sint-Martens-Latem
Wespendief	2 mei	Vinderhoutse Bossen
Grauwe Vliegenvanger	3 mei	Sint-Denijs-Westrem
Spotvogel	6 mei	Munte